

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Проект „Мемофиш. Памет и бъдеще. Истории за дунавската цивилизация“, eMS
ROBG-420

ТЕРЕННО
АУДИОВИЗУАЛНО ПРОУЧВАНЕ
НА ТРАНСГРАНИЧНИ РИБАРСКИ ОБЩНОСТИ

ИНТЕРВЮ
Мария Радева, Тутракан

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

Interreg

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Добър ден, Мария! Моля да се представиш?

Мария Радева съм. 57-а година съм родена, град Тутракан.

Родът ти от къде е?

Тутракан.

Какво образование имаш?

Средно.

Къде си го завършила?

В Тутракан също.

Мария, какво работиш?

Магазинер-консултант съм вече 20 години в тази фирма, в Рибната борса на Слави Балкански.

Как протича един твой ден?

Ами, сутрин като идвам на работа, приемаме рибата от рибарите, после - клиентите до 6 часа, от 10 до 6.

Защо работиш тая работа, Мария?

Ами, защото ми харесва, а пък няма, то в града пък къде да вървиш на друго място. То, като започнеш на едно място, си караш все там, където си се научил. Тъй че и да се местиш на много места, файда няма. Нали знаеш, то като свикнеш на едно място - тъй.

Има ли риба?

Абе, да ти кажа, средна хубост. Да не кажем, че е много хубаво, средна хубост. Някой път има повечко, някой път има по-малко. Нали, зависи и от водата, и времето ли, как да кажа, и аз вече не знам, ама не кой знае каква хвалба голяма. Ама долу-горе, що-годе да си изкарат храната рибарите.

Колко рибари има в Тутракан днес?

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

Interreg

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Ами, колко рибари, тука при нас, само при нас са около 20, да кажа. Нагоре има още. То повече бяха. Мите, колко рибари общо имаме тука в Тутракан? Ми толкоз, и аз тъй, долу-горе към 80 рибари.

Всичките ли ги познаваш?

Да, всичките ги познавам, че вече 20 години съм в тази фирма. Познаваме се. Абе, виж какво ще ти кажа, то вече като свикнеш и те като свикнат с мене.

Мария, преди повече риба ли имаше?

Преди, аз, защото помня дядо ми, беше рибарин. Туй като бях някъде си 10-ина години, лодките бяха пълни с риба тогаз, и сомовете, и всичко. След това пак имаше, ама става тука тъй, 10-ина години има. Откакто започнаха да бият на ток. Иначе имаше риба, хубава риба, имаше много риба. Сега е средна работа, нали ти казах. Не, да се похвалят много, колкото да си изкарват прехраната. А преди години, аз като знам, лодките бяха пълни с риба, тука няха място къде да се бутна като почнах работа от риба. А сега какво, сега ето, пет лонги на...

Сега колкото да не умрат гладни рибарите, да ти кажа честно, тъй е.

Каква риба излиза по това време на годината?

Ами по това време излиза сом, бяла рибка, мряна, платичка, морунажа почва, да, морунажчета, ей така.

Сутрин кога идват първите рибари?

Ами първите рибари идват към седем часа? А, и по-рано се прибират.

Днес каква риба има? Да влезем, да разгледаме.

Мряна, ето ви мряната, това е. Това е бялата рибка. Това е дребна мряна. Чакай да покажем и сома. Това е сом. Шаран имам тука, ама не се вижда. И шаран, обаче е жив, и е във водата, и не се вижда. Засега, туй е от първия улов от сабалам. Сега имам рибари още да дойдат. Нали до обяд идват всичките рибари и тъй.

И какво става с рибата като дойде до тука?

Ами, рибата - клиентите, които такова, пък и ние имаме и в Русе два магазина. И сутрин, която риба се изнася, отива на магазина в Русе, шефът праца. Тука в Тутракан

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

имаме магазин, също и в Кубрат. По магазините разнасяме, а при мене, дето идват рибарите, това продавам аз.

Мряната как се готви най-добре?

На скара. Скарата - супер става. Сомът, сомът повече е за пържене. Бялата е суха също и тя - за пържене. Платичките стават и за скара, стават и за пържене. Морунажът - най-хубаво на скара.

Родът ти е рибарски, от дядо ти?

Да, от дядо ми. На моята майка, баща ѝ - рибарин, после брат ми, после синовете на брат ми. Синът също и той е рибарин. И аз рибарка-магазинерка, само че не ходя на риба, само приемам и продавам. Булката също и тя е рибарка. Сестра ми - рибарка, зетят - рибарин. Поколението нашето - всичко рибари.

Кои са ти детските спомени за най-голямата риба?

Сега, детските спомени ми е, колкото лодката, дядо ми беше хванал един сом. Едвам го докараха, беше много голям сом. И не се мина, след този големия сом и той почина. Ама той беше и на възраст вече. Иначе, помня много хубаво, аз тогаз да съм била десетина години, сомът беше толкова огромен, едва го смъкнаха от лодката.

И какво стана с тоя сом, помниш ли?

Е, сома вече те го таковаха, го пласираха. Те, тогаз имаше вече тържища, тъй се казваше, и те го дадоха там.

Къде беше това тържище?

Сега от църквата, от долния край, там имаше.

Туй - шестдесет и някоя година сигурно?

Ами, аз съм на 61, значи преди 50 години. Да, тогаз имаше много риба. С лодките - пълно с риба. Освен скумрията като беше май месец, то беше ужас, то носеха. Ами толстолобите, брат ми, като знам, ама казанджията, брат ми като ходеха с булката за риба, по една лодка толстолоби, зимата нямаше какво да ги прави. Ги заривахме у сняг, само и само да се запази, че то много беше. А сега, тези дето бият на ток, дето не трябва това нещо да стане, тя рибата изчезва.

Как се съхраняваше едно време рибата?

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Зимно време - в снега. А сега вече има фризери, има хладилници. Едно време тъй беше. А сега вече, нали знаеш, хладилниците.

Ти къде живееше, когато беше малка, там с дядото и сома?

Сега, в улица „Рибарска“, тука. Ей, нашата къща тука, зад нашето това, ей тука тъй отгоре е нашата къща, на родителите. Сестра ми - рибарката ей там сега живее. И тази улица тука сме израснали.

Там имаш ли спомен да сте имали хладилник или зимник?

Телевизор имаше, в тази улица първият телевизор имаше дядо, спомням си много хубаво. И се събирахме всичките у тях и гледахме телевизор тогава, малки като бяхме за първи път. И после, нали знаеш, както си е всичко както трябва. Обаче първият телевизор в улицата беше само на моя дядо - рибарина.

А хладилник?

Хладилник - късно чак вече. Той беше пчеларин, мед вадеше и ей тъй. После синовете му и те са рибари в момента - Краси и Любчо, и те поминъка на дядо си, всичките, нали ти казвам - тъй.

Мария, имаше ли такива кооперации или да се сдружават рибарите едно време, или да излизат на държавен риболов?

Не. Уж беше държавен риболов, затуй не им се води нищо. Ей сега брат ми вече той пенсионер трябваше да бъде. Отиде жена му, уж беше държавно, уж че ще ги осигуряват и накрая - нищо. Не може да му събере сега да го пенсионира. Всичко отиде на вятъра. Не, не, не, туй фалшива работа всичко, да ти кажа. Не.

Кой плетеше мрежите преди, когато не бяха такива капронени?

Сега, мрежите рибарите си плетяха. Те си купуваха каквото трябва, си плетяха. Както сега, който може да дава на тоз и той си ги плете. Тъй.

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Име на съставителя/редактора: БРТПП
Адрес: ул. „Войводова“ 12-14 Русе
Телефон: 082507606
Електронна поща: info@brcci.eu

Проектът “Мемофиш” е съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие по Програма Интеррег V-A Румъния-България.

Стойност на финансирането от ЕФРР: 423 921.71 евро

Проект „Мемофиш. Памет и бъдеще. Истории за дунавската цивилизация“,
eMS ROBG-420

Дата на публикацията: декември 2018 г.
Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната
позиция на Европейския съюз

www.interregobg.eu

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

Interreg

www.interregobg.eu